

Onze Vogels

61e jaargang no.9, september 2000

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

Vogel

copy

SPECIAALCLUB EUROPESE CULTUURVOGELS

Speciaalclub Europese Cultuurvogels 30 jaar jong!

1970 - 2000

De oprichting.

In het aprilnummer uit 1969 van "Onze Vogels" stond de oproep van Bas van Dongen uit Tilburg:

"Wildzangliefhebbers opgelet!"

Met deze oproep werden al die vogelliefhebbers die hun hart aan de Europese vogels hadden verpand, opgeroepen om gezamenlijk de bevordering van de kweek van de Europese vogels ter hand te nemen. Ook wilde men inzicht krijgen in het aantal liefhebbers dat, zoals men dat toen noemde, "wildzang" hield. Op 13 juni 1970 vond te Tilburg in een zaal van "Boerke Mutsaerts" een oprichtingsvergadering plaats van de speciaalclub Wildzang en Bastaarden. De speciaalclub ging met 25 leden van start en groeide sterk. Er werd een voorlopig bestuur gekozen, bestaande uit S.A. van Dongen, J. Landsmeer, C. Bekkers, M.v.d.Hout en Th.Gietman. In december 1970 verscheen het eerste contactblad en telde de speciaalclub reeds 140 leden. In mei 1973 was dit aantal gegroeid tot 250 leden.

De ontwikkeling.

De contactbladen vol met informatie over de "wildzang" verschenen om de twee maanden. De contacten gingen de grens over, met name naar België, waar het domesticatieproces van een aantal Europese vogels reeds gaande was. Het bestuur van de speciaalclub werd versterkt met de redacteur en secretaris H. Vervest en commissaris G. Hulsegge.

Clubdagen werden georganiseerd en in 1974 werd een "standpuntbepaling" opgesteld.

Het overleg met het ministerie van CRM werd opgestart. Reeds in 1975 deed de speciaalclub voorstellen aan het ministerie om eenmalig de Europese vogels in het bezit van onze leden te voorzien van een knijpring van het ministerie en de daaropvolgende jaren de vaste voering te erkennen als bewijs van in de volière gekweekte vogels! De woordvoerders namens de speciaalclub waren de heren Van Es (voorzitter), Suttorp en Vervest. De speciaalclub breidt verder uit en "provincie-propagandisten" doen hun intrede. Er worden contacten gelegd met de "Vogelbescherming".

Jaarlijks wordt er een "Vogel van het jaar" gekozen en betreffende deze vogels worden er uitgebreide inventarisaties verricht.

Er worden contacten gelegd met het Tweede Kamerlid Mr. J.N. Scholten. H. van Es verzorgt namens het bestuur dialezingen in den lande. In januari 1977 verlaat de gedreven secretaris H. Vervest het bestuur uit onvrede betreffende de samenwerking met het toenmalige bestuur van de NBvV. C.J. Lemmens volgt H. van Es op als voorzitter, W.F. van Wel wordt secretaris. Rechtszaken betreffende in beslag genomen vogels vinden plaats en worden uitgebreid aan de kaak gesteld in de contactbladen. Reikhalzend wordt er uitgekeken naar een aanpassing van de Vogelwet 1936. Bestuursleden komen en bestuursleden gaan.

Onze speciaalclub heet voortaan "Speciaalclub Europese vogels en hun Hybriden". Later verliest de bastaardkweek terrein en wordt de naam gewijzigd in "Speciaalclub Europese Vogels".

Speciale uitgaven worden vanaf 1974 gewijd aan de vogel van het jaar. Zo verschijnen er "speciaaluitgaven" van onze Europese vogels: de groening, de putter, de sijs, de goudvink, de

vink, de geelgors, de kneu, de appelvink, de barsijs, de kruisbek, de Europese kanarie, de frater en de huismus. Door de opgedane kweekervaringen worden de speciaaluitgaven van de meest gekweekte vogels later herschreven. Diverse schrijvers, waaronder de heren Van Dongen, Reintjens, Veenhuizen, Arets, Greeffhorst, Vervest en Pieters hebben in de loop der jaren veel energie gestopt in het tot stand komen van deze speciaaluitgaven.

De speciaalclub ging voort, de achterhaalde Vogelwet 1936 bleef de moederen sterk bezighouden.

G. Veenhuizen gaf vele jaren leiding aan de speciaalclub en verzorgde het contactblad.

Er ontstond een samenwerking met de "Werkgroepen Europese Vogels" van de Belgische K.B.O.F.

Niet ieder lid van de speciaalclub kon

zich vinden in het beleid van het toenmalige bestuur van de NBvV met relatie tot de SEC en haar belangen. Enkele leden stapten op en richtten de BEC op.

Maar de speciaalclub Europese cultuurvogels rechtte haar rug en ging door!

Onder leiding van de stimulerende voorzitter J. van Geel en bestuursleden als J. Kotte, W. Arets, Th. Greeffhorst, B. Jansen, W. Feenstra, J. Hitzert, E. van Laar en een aantal actieve leden wist men de speciaalclub uit te bouwen tot een stabiele vereniging. De directe samenwerking met de WEV is inmiddels beëindigd, de goede contacten zijn echter gebleven en zelfs uitgebreid naar de KEV.

Zo zijn er ook goede contacten met de andere Belgische, Duitse en Engelse organisaties zoals ICC die zich bezighouden met de Europese cultuurvogels.

De Vogelwet.

De Vogelwet en de plaats van de Europese cultuurvogel binnen deze wet hebben de gemoederen al zeer lang beziggehouden. Eenieder van ons heeft wel eens gehoord van de Vogelwet 1936. Binnen het kader van deze Vogelwet was het aanvankelijk alleen toegestaan om zeven Europese vogels als "kooivogel" te houden, te weten: groenling, putter, vink, merel, geelgors, kneu en sijs. De huismus en de spreeuw waren weer slechts een gedeelte van het jaar beschermd.

Vanaf het begin van de jaren zeventig worden er schoorvoetend Europese vogels toegelaten op enkele tentoonstellingen. Het gaat hierbij alleen om Europese vogels met een eigendomsbewijs. Eind jaren zeventig komen de zogenaamde "k-ringen" in beeld. Voor de "kooivogels" konden er k-ringen aangevraagd worden via de NBvV bij het ministerie van CRM. De aanvrager ontving van CRM een schrijven met twee antwoordkaarten. Zodra er jongen geboren waren, stuurde men een kaart naar de aangewezen Vogelwetcontroleur. Deze controleur kon zich overtuigen van de geringde jonge vogels. Aan de hand van de ingestuurde kaarten kon men weer vervoersbewijzen aanvragen. Met deze zogenaamde "Vergunning D" kon men de vogels naar en van de tentoonstellingen vervoeren. Later zijn de k-ringen afgeschaft en kon de kweker zijn jonge vogels voorzien van de gewone bondsringen. Een register diende bijgehouden te worden, doch ook deze wijze van registratie hield geen stand. Door middel van een aanvraagformulier kon men voor meerdere vogels een vergunning aanvragen om de vogels te mogen vervoeren.

Zoals vermeld dateren de eerste contacten tussen de speciaalclub en het ministerie reeds van het begin van de jaren zeventig.

De naam van de heer Van Binsbergen van het ministerie blijkt verbonden te zijn met het traject dat de houders van Europese vogels moeten afleggen.

Tezamen met de NBvV onderhoudt de SEC de contacten met het ministerie.

Met de komst van J. van Geel in het bestuur van de speciaalclub heeft een en ander wel een andere dimensie gekregen. Er werd overleg gepleegd met de Vogelbescherming en de standpuntbepalingen werden uitgewisseld. Ook werden er contacten opgestart met de verschillende fracties in de Tweede Kamer.

Nederland werd door het Europese

Hof veroordeeld, omdat de wetgeving in Nederland niet voldeed aan de Europese richtlijnen. Vooruitlopend op een toekomstige Flora- en Faunawet diende de huidige wetgeving aangepast te worden door een noodwet, het "Vogelbesluit 1994" genoemd.

Ter voorbereiding op het nieuwe wetsvoorstel zijn tezamen met de Commissie Wetgeving de standpunten bepaald en voorbereid. Dit alles heeft geleid tot de motie Swidens/Es-selink, die in de Tweede Kamer is aangenomen. Kooivogels werden cultuurvogels en de vogelbonden werden een erkende partner in het overleg met betrekking tot de Europese cultuurvogels. J. van Geel moest helaas wegens ziekte zijn activiteiten staken, zodat W. Arets de vlag over moest nemen. In overleg met staatssecretaris Gabor over de uitvoering

vanaf 11 juni 1997 alle gekweekte en van een vaste voeding voorziene Europese vogels gehouden mogen worden. Tijdelijk is er weliswaar nog een lijst van vogels die alleen met een vergunning gehouden mogen worden (zoals opgenomen in de bijlage 2 van de regeling).

Door deze "Wijziging Regeling uitvoering Vogelwet 1936" gaat er een wereld open voor de liefhebber van de Europese vogels. Soorten zoals haakbek, kruisbek, appelvink, pestvogel enz., alsmede de insectenetende Europese vogels mogen nu gehouden en gekweekt worden mits voorzien van een passende erkende voeding en afkomstig uit legale kweek!

De huidige situatie.

Onze speciaalclub heet voortaan: "Speciaalclub Europese Cultuurvo-

van de motie is er beargumenteerd, waarom er zeker vier vogelsoorten bij moesten komen. Hiermede is ingestemd, zodat de goudvink, de barm-sijs, de ringmus en de zanglijster voortaan gehouden mochten worden. Voor alle duidelijkheid zijn hieraan nog toegevoegd de spreeuw en de huismus. Het onderscheid tussen Europese vogels en Europese cultuurvogels is voortaan gelegen in de vaste voeding en de legale kweek.

Om de aanwezige niet geringde vogels een legale status te verschaffen is een breekkringsysteem gehanteerd. De grote doorbraak kwam in 1997 als gevolg van een uitspraak van het Europese Hof in de zaak "Vergy" met de "Wijziging Regeling uitvoering Vogelwet 1936". Deze wijziging houdt in dat

gels". Momenteel telt de speciaalclub ruim 1400 leden, wat een goede basis is voor de toekomst. De speciaalclub is zelfs nog groeiende en ieder nieuw lid is van harte welkom! Het huidige bestuur, bestaande uit Frans Pijnen, Jan de Wolde, Wiel Arets, Wiebe Feenstra, Harm Kreeft en Piet de Dreu is zeer enthousiast in de weer om zijn leden steeds weer te voorzien van informatie op het gebied van de Europese cultuurvogel. Onze redacteur presteert het telkens weer om iedere twee maanden een schitterend maandblad samen te stellen. Dit maandblad, genaamd "Europese cultuurvogel", staat boordevol informatie omtrent de vogels. Jaarlijks worden er twee clubdagen gehouden in Houten (Utrecht), waarbij naast de bestuurlijke zaken uitgebreid stilgestaan

wordt bij onze Europese cultuurvogels. Tijdens de ruilbeurs kunnen er vogels van eigenaar verwisselen, zeker voor de beginnende liefhebber een aanrader. Het namiddagprogramma wordt ingevuld door een of meerdere sprekers die, vaak ondersteund door dia's, informatie verstrekken over bijvoorbeeld de kweek, de voeding, mogelijke ziekten, enz. Sinds 1993 beschikt de speciaalclub ook over een technische commissie. Deze TC, die momenteel bestaat uit Rien Pieters, Jos Dirks, Anne Reiding, Jan de Nijs, Peter van der Zanden en Frans Pijnen, heeft zich intensief beziggehouden met het opstellen van de nieuwe standaardeisen voor de Europese cultuurvogels. Bij de meeste vogelsoorten zijn er diverse kleurmutaties ontstaan en uiteraard zijn er inmiddels een behoorlijk aantal

(Rijssen), Noord-Holland (Haarlem), Zuid-Holland (Den Haag), West-Brabant (Etten-Leur), Oss (Berghem), De Meierij (Lieshout), Limburg (Spaubeek) en Zeeland (Arnemuiden).

Deze groepen vormen in wezen de ruggengraat van de speciaalclub. Binnen zo'n gespreksgroep kan men uitgebreid ingaan op de vele facetten die het houden en kweken van Europese cultuurvogels met zich meebrengt.

Tweemaal per jaar vindt er in Houten een landelijke vergadering plaats voor vertegenwoordigers van die gespreksgroepen. Hier worden de onderwerpen besproken die leven binnen de speciaalclub en binnen de gespreksgroepen. Op deze wijze tracht het bestuur zo dicht mogelijk bij de leden te staan.

Tentoonstellen

Uiteraard willen vele kwekers van Europese cultuurvogels hun kweekproducten showen op de tentoonstellingen. Aangezien het aantal inzenders van Europese cultuurvogels op de onderlinge verenigingstentoonstellingen vaak gering is, heeft de speciaalclub gemeend hiervoor een oplossing te zoeken in de vorm van regiotentoonstellingen. Zo is Nederland opgedeeld in 7 regio's.

Dat deze regio's toekomst hebben, blijkt wel uit het feit dat er regio's zijn die zo'n driehonderd vogels showden. Ook hier zien we een opgaande lijn. Van oudsher is de Bondshow van de NBvV het hoogtepunt voor de tentoonsteller van Europese cultuurvogels. Toch heeft de speciaalclub gemeend om ook op dit gebied meer haar eigen gezicht te laten zien. Twee jaar is er dan ook een landelijke tentoonstelling georganiseerd voor alle leden van de speciaalclub in Brummen (Gelderland). Vervolgens is deze show verhuisd naar Rosmalen waar reeds 5 jaar de landelijke show is georganiseerd. Het komende jaar wordt er in Rosmalen / Hintham een internationale jubileumshow georganiseerd onder de naam "Open Europese cultuurvogel 2000".

De SEC is op de Bondsshow steeds aanwezig met een stand vol informatie over de Europese vogels. Door het nieuwe uitgebreide vraagprogramma zal het aantal inzendingen van vogels in de toekomst zeker toenemen.

Speciaaluitgaven / voorlichting

Zoals reeds gemeld heeft de SEC al heel wat speciaaluitgaven op de markt gebracht. Vanaf 1995 is er een professionelere lijn uitgezet. Hierbij wordt veel aandacht besteed aan de lay-out en updatng van de boekwerken wat uiteraard een grotere investering met zich meebrengt. Het eerste boekwerkje onder dit nieuwe regime was een verbeterde uitgave over de goudvink. Vervolgens is er een baanbrekend boekwerk genaamd "Gezondheid en ziekten bij Europese cultuurvogels en hun verwante soortgenoten" vervaardigd.

Eind 1999 is er een verbeterde uitgave over de putter en zijn kleurmutaties uitgebracht. Tezamen met Provideo heeft de SEC in 1998 de video "van Appelvink tot Zanglijster" uitgebracht. Deze professionele producten die tot stand zijn gekomen door de enorme inzet van een aantal leden binnen de SEC vinden gretig aftrek en zijn een ware promotie voor de houder en kweker van Europese cultuurvogels.

soorten Europese cultuurvogels bijgekomen. Omtrent deze technische zaken vindt er een prettig en constructief overleg plaats met de keurmeesters vereniging tropische vogels en parkieten, die wij gaarne keurmeesters Vereniging Inheemse - en Uitheemse vogels noemen. Het ligt in de bedoeling dat er vanaf het TT-seizoen 2001 een nieuw en uitgebreid vraagprogramma gehanteerd gaat worden.

De speciaalclub kent momenteel 10 gespreksgroepen, verdeeld over het hele land. Deze studiegroepen zijn als volgt verdeeld:

Gespreksgroep:
Friesland (Noord Bergum), Groningen/Drenthe (Geesbrug), Twente

Vereniging Speciaalclubs

Om de belangen van de speciaalclubs binnen de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te waarborgen is er in 1999 een Vereniging van Speciaalclubs (VSC) opgericht. Evenals de meeste speciaalclubs heeft ook de SEC zich bij deze VSC aangesloten. De belangrijkste aspecten hierbij zijn de samenwerking tussen de speciaalclubs en het verkrijgen van een formele status voor de speciaalclubs (VSC) binnen de organisatie NBvV. Hierdoor dienen de voorstellen van de keurmeesters verenigingen aan de bondsraad tot stand te zijn gekomen in overleg met de betreffende speciaalclubs / VSC

Vanaf augustus 1999 is de VSC vertegenwoordigd in de Bondsraad.

Behalve de uitgave van deze producten verzorgen er een aantal mensen binnen de SEC ook dialezingen door heel Nederland. Steeds meer afdelingen van de NBvV doen een beroep op deze specialisten. De SEC verspreidt haar informatie tegenwoordig ook via Internet:
e-mail: sec@cistron.nl

Jubileumactiviteiten.

Bij een 30-jarig bestaan horen uiteraard ook jubileumactiviteiten. Deze activiteiten zijn als volgt weer te geven:

- een nieuwe speciaaluitgave genaamd "Voeding voor Europese cultuurvogels en verwante soorten
- tezamen met Provideo wordt de nieuwe videofilm "Kweekdisciplines op de markt gebracht,
- internationale jubileumshow "Open Europese cultuurvogel 2000"

Speciaaluitgave voeding

Na de speciaaluitgave over gezondheid en ziekten ... heeft Huub Vervest zich opgeworpen als initiator voor het nieuwe boekwerk genaamd "voeding voor Europese cultuurvogels en verwante soorten in de praktijk". Tezamen met onze redacteur (lay-out) en een aantal adviseurs van binnen en buiten de SEC wordt er hard gewerkt om dit boekwerk op tijd gereed te krijgen.

Deze speciaaluitgave over voeding van Europese cultuurvogels beoogt vooral een praktische leidraad te zijn. De gegevens zijn verkregen door de bereidwillige medewerking van diverse fabrikanten, kwekers en personen die beroepshalve of als hobbyist met vogelvoeding te maken hebben.

Videofilm kweekdisciplines

Na de succesvolle videofilm "van Appel-

vink tot Zanglijster" hebben de SEC en Provideo de uitdaging aangenomen om een volgende videofilm te vervaardigen.

Het gaat hierbij om de film "Kweekdisciplines".

In deze film staan twee kwekers van zaadetende Europese vogels en een kweker van insectenetende Europese vogels centraal. Dit zijn de kwekers Rien Pieters, Rudie Driesmans en Jan Willem Klein-Tiessink.

Uitgebreid wordt er stilgestaan en toegelicht hoe zij hun vogels kweken, ieder op zijn eigen specifieke manier en overtuiging.

Deze videofilm is een must voor de kweker van Europese cultuurvogels.

Jubileumshow "Open Europese cultuurvogel 2000"

Van 22 t/m 24 december wordt er in zaal "de Biechten" in Rosmalen / Hintham een internationale jubileumshow gehouden onder de naam "Open Europese cultuurvogel 2000". Hierbij worden de kwekers uit binnen- en buitenland uitgenodigd om hun vogels te komen showen. Deze jubileumshow in kerstfeer heeft duidelijk een internationaal karakter. Lezingen/seminars, collega verenigingen, een verkoopklasse en een riant prijzenklassement zijn ingrediënten die een succesvolle show moeten opleveren.

Een kernteam bestaande uit 10 personen is reeds volop aan het werk om van deze jubileumshow een succes te maken.

Bij deze nodigen wij alle kwekers van Europese cultuurvogels uit om vogels in te zenden op de jubileumshow in Rosmalen / Hintham.

Noteer 22 - 23 - 24 december reeds in uw agenda! Wij zullen u daar zeer graag ontmoeten.

Hoewel wij van mening zijn, dat wij met dit artikel niet volledig zijn, hopen wij u toch een aardig beeld gegeven te hebben van onze 30-jarige speciaalclub.

Vogels houden is een mooie hobby, specialisme hoort bij deze tijd, goede onderlinge contacten zijn waardevol!

Namens het bestuur van de speciaalclub Europese cultuurvogels.

Frans Pijnen

Foto's:

Foto 1: kneu, man, wildkleur

(foto R. Driesmans)

Foto 2: putter, agaät, (foto R. Driesmans)

Foto 3: goudhaantje (foto R. Driesmans)

Foto 4: goudvink, man, wildkleur, st, (foto R. Driesmans)

Bel voor een gratis offerte:
0522-281776

Aluminium vollères op maat gemaakt.

Standaard aluminium vollères.

Onderdelen voor zelfbouw.

VRAAG NU
ONZE GRATIS
BROCHURE AAN!

Wanneperveen
Holland
Tel: 0522-281776

De fabrikant
voor vogels en hun liefhebbers!

FAUNA BIRDPRODUCTS DISCOUNT
De Hoogt 8-10 (bij Mercedes garage)
5175 AX Loon op Zand
Tel. (0418) 36 40 04

Openingstijden:
ma. t/m vrij. 9.00 - 18.00 uur
zaterdag 9.00 - 16.00 uur

1500 VOGELVRIENDELIJK GEPRIJSDE ARTIKELEN DIREKT UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

Natuurlijk bij **FAUNA BIRDPRODUCTS DISCOUNT** in LOON OP ZAND!

De GROOTSTE en best gesorteerde DIERENSPECIALZAAK van het ZUIDEN voor al uw VOGELBENODIGDHEDEN en daarmee bespaart u bakken geld.

Kom snel langs of vraag onze catalogus aan.

Uw hobby wordt er nu nog mooier op!

AGAPORNIDEN EENS VAN NADE

De Agapornis roseicollis

De roseicollis wordt beschouwd als de overgangsvorm tussen de agaporniden van de seksueel dimorfische groep en de agaporniden met de witte oogring. Bij deze soort is er ook geen uiterlijk verschil meer tussen de twee geslachten.

Om het onderscheid te kunnen maken tussen man en pop heeft elk zo zijn eigen manier. Zo ken ik mensen die aan de vorm van de bek of de bouw van het hoofd kunnen zien of ze met man of pop te maken hebben. Ik ken er zelfs die pendelen boven de vogels, maar volgens mij is de bekentest toch de meest gebruikte en meest betrouwbare. Bij deze test wordt met de wijsvinger het bekken afgetast. Bij volwassen exemplaren is het bekken bij poppen veel wijder dan bij de mannetjes. Let op: deze manier is nooit 100% betrouwbaar, maar kan toch al een goede indicatie geven. Enige voorwaarde is dat de vogels dan minstens broedrijp moeten zijn. Lukt dat niet, dan kunt u steeds het volgende trucje toepassen: plaats een aantal onverwante vogels bijeen en geef voldoende nestkasten ter beschikking. Na verloop van tijd zullen de gevormde paartjes zich 's nachts terugtrekken in het broedblok om te slapen. Dan is het een koud kunstje om in het donker de nestkast te sluiten en de vogels eruit te nemen om ze apart in een broedkooi onder te brengen. Men kan ook alle vogels in een ruime kooi plaatsen en wanneer een koppeltje veel met elkaar optrekt, kan men met de plantenspuit het paartje natspuiten en uitvangen. Dit gaat uiteraard moeilijker, wanneer een bepaalde lijnenteelt of mutatie-week gepland wordt en wij de koppeltjes op basis daarvan willen samenstellen. Dan hebben we enkel zekerheid wanneer het geslacht van de vogel bepaald kan worden door het feit dat de vogel uit een bepaalde geslachtsgebonden mutatie komt. Als

dat niet het geval is, zijn we enkel zeker als er eieren komen en deze bevrucht zijn. Ik heb mij al verschillende keren vergist bij het bepalen van het geslacht en dat zal zeker weer gebeuren. Wie het tegenovergestelde beweert, liegt. Zo had ik onlangs nog een paartje dat veel met elkaar optrok. Toen ik ze uitving werden de ringnummers genoteerd en de vogels apart geplaatst. Toen na verloop van tijd de eerste eieren kwamen, bleek dat de bleekmasker waarvan ik dacht dat het een man was, de pop te zijn en de groene roseicollis waarvan ik vermoedde dat het een popje was, het mannetje. Zo zie je maar.

De roseicollis werd reeds in 1793 ontdekt. Eerst dacht men dat men met een ondersoort van de pullaria te maken had, maar in 1817 werden ze als een aparte soort erkend. Er is ook een ondersoort, de Agapornis roseicollis catumbella. Deze werd pas in 1955 erkend en beschreven.

De roseicollis is ongeveer 15 cm groot en overwegend groen. Het masker is op het voorhoofd donkerrood van kleur, geleidelijk overgaand tot dieproze onder de snavel. De stuit is blauw. De snavel is hoornkleurig, de poten grijs en de nagels zijn donkergrijs tot zwart.

De ondersoort, Agapornis roseicollis catumbella, is iets kleiner van formaat, wat intenser van kleur en heeft een licht oranje snavel, voor het overige is hij gelijk aan de nominaatvorm.

De roseicollis vindt zijn oorsprong in het zuidwesten van Afrika. Daar leven

ze in groepen van 20 à 30 vogels. Meestal broeden ze in verlaten weversnesten. Deze wevers maken gemeenschapsnesten met daarin tientallen, soms meer dan honderd, broedkamers. De roseicollis schrikt er niet voor terug de wevers te verdrijven en ook een deel van de broedkamers in te palmen. In deze nesten dragen de roseicollis geen nieuw nestmateriaal meer aan. Dat doen ze wel wanneer ze gebruik maken van holten in bomen of zelfs holten in gebouwen. De manier van nestmateriaal aandragen is uniek voor de roseicollis. De pop steekt reepjes schors of takjes tussen de bevedering van de stuit en het bovenstaartdek. Eigenaardig genoeg wordt het materiaal dat onderweg op de grond valt, verder onaangeroerd gelaten.

In gevangenschap is de roseicollis een van de soorten die gemakkelijk tot broeden overgaat en dat heeft hem tot een van de populairste agapornidensoorten gemaakt. Meestal zijn ze paarsgewijs gehuisvest in broedkooien. De ideale nestkast is zo'n 25 cm lang, 15 cm hoog en 15 cm breed. Daarin wordt door de pop in enkele dagen tijd een bolvormig nest in elkaar geknutseld. Ideaal daarvoor zijn de bekende wilgentakken. Deze vinden we gemakkelijk terug langs weiden en bossen en de takken die we mee naar huis nemen, kunnen we lang vers houden door ze simpelweg in een emmer water te plaatsen. Om de andere dag wordt er dan een ei gelegd. Deze zijn zoals bij alle andere agaporniden wit van kleur. De aanwezige lectuur maakt melding van een broedduur van 21 dagen en

ERBIJ BEKEKEN

Agapornis roseicollis lichtgroen

Vogel

copy

Nestje jonge *Roseicollis mutans*

het broeden zou starten bij het tweede ei. Maar de ervaring heeft geleerd dat niet elke pop na het tweede ei begint te broeden. Er zijn er die pas na het derde, ja zelfs na het vierde ei beginnen te broeden. Als we daar dan een kleine 21 dagen broedduur bijrekenen komen we al gauw aan gemiddeld zo'n 26 dagen. Bij mij gebeurt het niet zelden dat de eerste jongen pas na 27 à 28 dagen geboren worden. Bij de geboorte hebben de wildvorm *roseicollis* een oranje nestdons. Problemen bij het broeden bij agaporniden zijn dikwijls de "dood in de dop", het afsterven van de jongen in het ei. Een van de oorzaken kan de luchtvochtigheid zijn; ideaal is een luchtvochtigheid van ongeveer 65% en een temperatuur van +/- 18°. Aangeraden wordt om bij een lagere luchtvochtigheid de omgeving van het nest regelmatig te bevochtigen. Dat kan door een natte spons op de nestkast te plaatsen of door regelmatig het nest te benevelen met een plantenspuit. Ook kunnen we regelmatig verse wilgentakken verstrekken. Deze zorgen ook voor wat extra vochtigheid in de nestkast. Natuurlijk kunnen een te vochtige omgeving (meer dan 70% gecombineerd met een te koude omgeving) en nog andere redenen aan de basis liggen van het afsterven van de jongen in het ei. Te zwakke jongen kan er ook nog een van zijn. Dit kunnen we voorkomen door alleen met vogels te kweken die ouder zijn dan een jaar, ervoor te zorgen dat de oudivogels in goede conditie zijn en de vogels nooit meer dan twee, hoog-

uit drie ronden na elkaar te laten kweken. Een goed koppel verdient na het grootbrengen van een tweetal nesten zeer zeker wat rust, zodat ze weer krachten kunnen opdoen voor het komende kweekseizoen.

Bij mijn vogels begon dat vroeger vanaf half september. Dan werden de koppels in de kweekkooien gezet. Een dimmer zorgde ervoor dat er verlichting was van 6.30 tot 21.00 uur. De hoeveelheid verlichting werd vanaf half augustus langzaam opgevoerd. Begin oktober konden we dan de eerste jongen verwachten. Na de tweede ronde, eind maart werden de nestkasten gesloten en verhuisden de vogels, jong en oud, naar de buiten-volière, waar ze de hele zomer "op vakantie waren". Toen waren mijn vogels gehuisvest in een houten gebouwtje en gaf dat geen enkel probleem tijdens de wintermaanden. Hout heeft immers de eigenschap om als 'levend' materiaal de vochtigheid en de temperatuur van zijn omgeving positief te beïnvloeden. Dit is daarom ideaal tijdens de winterperiode, maar kan voor een te droge omgeving zorgen tijdens de zomer. Toen na verbouwwerkzaamheden de vogels bij mij thuis in een stenen gebouw ondergebracht werden, begonnen de problemen met het kippen van de eieren bij mijn vogels. Het werd een constant bijregelen van verwarming en vochtigheid. Wanneer de vochtigheidsgraad te hoog werd en de temperatuur te laag, kipten de eieren niet en stierven de jongen af in het ei. Wanneer de verwarming werd opge-

dreven en de vochtigheid daardoor daalde, kregen we een te droge omgeving, met alle gevolgen van dien. Ik heb toen een totale ommekeer gemaakt in mijn kweekprogramma. Nu gaan de vogels op kweek vanaf begin maart en stopt het kweekseizoen in augustus. Begin augustus gaan ze buiten in de volière en daar blijven ze tot half oktober. Dan worden de vogels binnen geplaatst en krijgen ze net zolang licht binnen, als er op dat moment buiten is. Deze verlichtingsduur wordt aangehouden tot begin januari. Daarna wordt het aantal uren verlichting langzaam opgevoerd. De vogels kunnen dan tijdens de

winter uitrusten en worden het jaar erop ingezet tijdens de tentoonstellingen of als kweekvogel. Wanneer er tijdens de winter nog enkele proefparingen dienen te gebeuren, gaan de paartjes naar het houten tuinhuis. Daar is de omgeving dan beter geschikt. Maar voor de meeste vogels laat ik de natuur gewoon zijn gang gaan en gaan de vogels in de lente aan de kweek. De problemen van enkele jaren geleden zijn daardoor van de baan.

De *roseicollis* is de agapornidensoort waarbij ondertussen de meeste mutaties zijn opgetreden. Naast de donkerfactoren en de violetfactor zijn er nog: zeegroen, ino, oranjemasker, bleekmasker, pastel gezoomd, overgoten, fallow type 1, fallow type 2, cinnamon, isabel, rozemasker, gele zwartoog, recessief bont en dominant bont. Sinds een tweetal jaren hebben we ook de opaline mutatie. Deze ontstond in Amerika, maar is ondertussen al terug te vinden bij een bevriend kweker en BVA-lid. Hopelijk zullen ze ook te zien zijn op de volgende BVA-show, het tweede weekend van september in Bambrugge. Echte blauwe *roseicollis* hebben we nog niet, maar wat niet is kan nog komen. Veel van deze mutaties kunnen gecombineerd worden, wat soms tot prachtige resultaten kan leiden, maar ook tot een bont geheel van kleuren dat voor heel wat misverstanden en verwarring kan zorgen. Laat dat maar over aan mensen die daar wat meer ervaring mee hebben, want niet alle combinaties

worden aanvaard. Onthoud in elk geval als gouden stelregel: een combinatie waarvan de mutaties niet meer duidelijk herkenbaar zijn, is niet geschikt als tentoonstellingsvogel en zelfs niet als kweekvogel. Dat zorgt alleen maar voor verwarring en daar is niemand mee gebaat.

Nu zien we de laatste tijd dat de roseicollis op de tentoonstellingen veel forsler zijn dan de originele wildvorm. Deze vogels hebben een fel rood gekleurd masker en een blekere snavel. Bij vele zijn de poten zelfs te dik voor de klassieke ringen van 4,5 mm en dienen ze geringd te worden met ringen van 5 mm. Toen deze vogels, die in eerste instantie vooral in Nederland gekweekt werden, te voorschijn kwamen, gaf dat heel wat stof tot discussie. Geheime preparaten zouden er voor zorgen dat de vogels groter werden, zelfs hormonen zouden toegediend worden. Anderen zagen ze dan weer als een kruising met de catumbella, zelfs binnen het COM waren sommige landen deze stelling toegedaan. Het antwoord is echter veel eenvoudiger. Deze vogels werden net

zoals de standaardgrasparkiet verkregen door het veelvuldig selecteren. Dhr. Jac De Jong uit Nederland was een van de pioniers op het gebied van de kweek met deze langbevederde vogels. Zelfs vandaag de dag wordt deze discussie over het al of niet "echt" zijn van de vogels nog gevoerd in de landen waar de eerste langbevederde exemplaren voor het eerst opduiken. Zo zien we zelfs in Amerika de discussie hoog optolpen. Verschillende mensen die ze zelf niet in bezit hebben, geven er dan ook hun eigen negatieve theorie over, terwijl diegenen die ze al hebben, er heel enthousiast en fier op zijn. Een zo'n stelling was dat het "te rode masker" bij die langbevederde vogels het resultaat was van kruising met de fischeri. Toen ik de betrokkene erop attent maakte dat deze bastaarden niet vruchtbaar waren, kreeg ik het volgende verrassende antwoord: "Ja, misschien niet in de eerste generatie, maar in de derde generatie zijn die misschien wel vruchtbaar!???" Ik vertelde de man dan maar dat ik het niet begreep. Immers: mijn grootvader was dan onvruchtbaar, mijn vader

ook, maar ik was het gelukkig niet, dat moest hij mij toch eens verklaren. En de brave man verdween stilzwijgend. Het ziet er gewoon naar uit dat de meeste liefhebbers overal ter wereld heel argwanend tegenover nieuwe en voor hen onbekende dingen staan. Schrik voor het onbekende en zeker afkeurend reageren tegen datgene wat ze zelf niet hebben, is de meest gangbare manier van reageren. Eigenaardig, want veel van deze mensen doen toch verwoede pogingen om in België of Nederland een paar van die vogels te kopen, men blaast warm en koud tegelijkertijd. Toen destijds de eerste standaard (Engelse) grasparkieten te voorschijn kwamen, was iedereen laaiend enthousiast. Nu datzelfde gebeurt bij de roseicollis ziet iedereen plotseling spoken. Of is het misschien toch jaloezie?

Dirk Van den Abeele

<http://go.to/lovebirds>

Beschikbaar voor diareportages over agaporniden in Nederland en België

Foto's: P. Onderdelinden

REGLEMENT VOOR HET HOUDEN VAN VOGELBEURZEN DOOR AFDELINGEN VAN DE NBvV

Het organiseren van vogelbeurzen en vogelmarkten is onlosmakelijk verbonden aan het houden, verzorgen en kweken van vogels als liefhebberij. Het is van belang dat er verantwoord omgegaan wordt met de gezondheid en het welzijn van vogels. Voor het bevorderen van een juiste vorm en inhoud van de vogelliefhebberij zijn de volgende richtlijnen van belang.

- ◇ ZIEKE, GEWONDE EN/OF VERVUILDE VOGELS WORDEN NIET TOEGELATEN
- ◇ VOGELS DIENEN TER VERKOOP TE WORDEN AANGEBODEN IN SCHONE TENTOONSTELLINGSKOOIEN, NIET KLEINER DAN DE UNIVERSEELKOOIEN VAN DE NBvV, VOORZIEN VAN SCHONE BAKJES EN FLESJES VOOR VOEDERS EN DRINKWATER.
- ◇ SCHOON WATER EN VOER DIENEN VOOR ELKE VOGEL GOED BEREIKBAAR TE ZIJN.
- ◇ IN EEN UNIVERSEELKOOI MOGEN MAXIMAAL 2 VOGELS TER GROOTTE VAN EEN AGAPORNIS/GRASPARKIET OF 4 KLEINERE TROPISCHE VOGELS GEPLAATST WORDEN.
- ◇ GROTERE VOGELS MOGEN WORDEN AANGEBODEN IN EEN GROTE TROPENKOOI MET EEN MAXIMUM VAN 2 VOGELS.
- ◇ VERVOERSKISTEN (LOPERS E.D.) ZIJN UITSLUITEND BEDOELD VOOR HET VERVOER VAN VOGELS.
- ◇ KWARTELS MOGEN ALLEEN WORDEN TOEGELATEN MET EEN GELDIG INENTINGSBEWIJS.

De NBvV doet een beroep op alle afdelingen en leden om in het belang van alles wat met de vogelliefhebberij te maken deze regels in acht te nemen.

Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, Algemene Vergadering - Apeldoorn, mei 1999.

Grasparkieten

en van alles nog wat!

door Jan Bouwmeester

Deel 8

De kweek zit er nu grotendeels op. Ik heb nog wel enkele proefkoppels gezet, maar voor het showen zijn deze niet van belang. Ik sta mijn jonge vogels te bekijken welke al bijna geheel door de jeugdruï heen zijn. Gelijk bedenkt ik dat niet iedereen weet dat grasparkieten in hun eerste levensjaar tweemaal ruïen. Jongen die in februari, maart, april geboren worden ruïen tweemaal. Eerst de zogenaamde jeugdruï welke tussen de derde en vijfde maand plaatsvindt en dan nog eens in oktober wanneer de grote ruï plaatsvindt.

De snelheid waarmee deze ruï plaatsvindt, hangt af van het tijdstip van de geboorte en van het weer. Op warme dagen zal de ruï een sneller verloop hebben. Zijn de jongen laat geboren, bijvoorbeeld in augustus, dan zullen zij het bij éénmaal ruïen laten en zullen niet alle slagpennen en staartpennen hetzelfde jaar verwisseld worden. Wel zullen de gewone lichaamsveren

helemaal vervangen worden, zodat de vogels toch nog op kleur komen. Ruwweg gesproken komen alle grasparkieten die voor de langste dag (21 juni) geboren worden voor het einde van het jaar door de ruï. Afhankelijk van de geboortedatum van de vogels zouden wij al jongen in juli, augustus en september kunnen showen. Oktober is eigenlijk de slechtste showmaand omdat dan de grote ruï plaatsvindt, hoewel ook dit weer afhangt van de geboortedatum van de jongen. Of we de overjarige vogels kunnen showen, hangt echter voor een groot deel af van het tijdstip waarop zij gestopt zijn met broeden. Hebben deze overjarige vogels in april of mei hun tweede broedsel grootgebracht, dan zullen zij gewoonlijk in oktober gaan ruïen en dan kun je deze niet showen. Toch is er een percentage dat direct na de tweede kweekronde gaat ruïen. Deze vogels zullen dan best wel in oktober te showen zijn.

Vogels voorbereiden op het showen noemt men **trainen**. Dit houdt in dat de vogels geleidelijk aan de showkool gewend moeten raken, zodat zij zich rustig gedragen en zich goed presenteren, als zij voor de keurmeester staan.

Deze training is eigenlijk heel eenvoudig en begint al op jonge leeftijd. Het gaat bij mij als volgt:

Als de jonge vogels bij de ouders vandaan gehaald worden zet ik ze in een lange ren van 150x40x40cm. waar zij tezamen met andere leeftijdsgenoten in vertoeven om verder zelfstandig te worden. Regelmatig speel ik met deze jonge vogels en laat ze op mijn handen zitten. Hierdoor worden ze goed mak. Als deze jonge vogels omstreeks acht uur 's avonds gegeten hebben, zet ik er vier tot zes in een showkooi om de nacht gezamenlijk in deze kleine ruimte door te brengen. De volgende morgen om 8 uur blijken

Het masker voor het conditioneren.

Het masker na het conditioneren.

zij meestal rustig op de kooibodem te zitten en haal ik ze uit de showkooi en zet ze weer de hele dag in de lange ren. Vaak blijkt dat een aantal van hen al in de showkooi heeft gegeten. Zo gezamenlijk in een kleine kooi maakt het voor de vogels blijkbaar gemakkelijker om te wennen. De volgende avond worden ze twee aan twee een nachtje in de showkooien gezet om de volgende morgen weer in de lange ren te worden gedaan. Meestal blijkt een aantal van hen de nacht al op de zitstokken in de showkooi te hebben doorgebracht. De avond hierna worden ze in hun eentje in de showkooien gezet om daarin de nacht door te brengen. De volgende morgen zie ik welke vogels zich rustig hebben gedragen en welke niet. Ze worden weer uit de showkooi gehaald en gaan de lange ren in. Voor de rustige vogels is dit de laatste trainingsnacht. Degene die nog niet goed gewend zijn, mogen het nog een nachtje met z'n tweeën proberen, maar daarna is voor iedereen de training afgelopen. In de loop van het jaar zet ik nu iedere vogel af en toe één uurtje in de showkooi en hierbij laat ik ze door middel van de keurstok eventjes van de ene op de andere zitstok springen. Daarna gaan de vogels weer de voliëre of de lange ren in.

In het kort: de meeste vogels hebben aan driemaal een nachtje showkooi en later in het jaar af en toe een uurtje showkooi, voldoende voorbereiding op het tentoonstellingsseizoen gehad. Hierbij zitten er altijd een aantal die

zich van nature goed presenteren. Dit noemt men showmanship en dat willen de vogels vaak van elkaar overnemen. Daarom zet ik een wat onrustige vogel vaak een half uurtje bij zo'n goede shower in de showkooi, wat het hun vergemakkelijkt om dit rustige, prettige gedrag over te nemen.

Dan wil ik het nu over **het showklaar maken** of het prepareren van de vogels voor de show hebben. Dit showklaar maken van grasparkieten begint in feite al twee maanden voor de show aanvangt, maar vergt dan nog weinig werk. Ik zal proberen mijn bezigheden in volgorde weer te geven.

Zo'n twee maanden voor de show kijk ik of de vogels die mee moeten, afgebroken en geknakte staart- of vleugelpennen hebben. Afgebroken vleugelpennen verwijder ik en daar zit na vier weken dan weer een nieuwe pen. Afgebroken staartpennen verwijder ik ook en daar zit na zeven à acht weken weer een nieuwe staartpen. Maar bij lang bevederde vogels trek ik de afgebroken staartpen niet, want die wil na het trekken weleens wegblijven. Is een pen geknakt (ingedeukt), dan houd ik de geknakte pen boven de stoom van een ketel kokend water waarop de pen direct weer recht trekt. Twee weken voor de show gaan de vogels die ik uitgezocht heb voor de tentoonstelling, allemaal tegelijk de lange ren in. Dit is van belang omdat grasparkieten toch ook wel een pikorde kennen. Zou ik op een later tijdstip alsnog een vogel toevoegen dan krijg

je toch weer vechtpartijtjes waarbij de vogels zich kunnen beschadigen.

In de lange ren krijgen zij iedere dag een douchebeurt met de plantensproeier met gewoon water zonder enige toevoeging. De vogels gaan daarna met hun snavel de veren ordenen en komen zo steeds beter in conditie. Een week voor de show ga ik de maskers grotendeels conditioneren.

Conditioneren is de naam voor het verwijderen of wegnippen van het teveel aan keelstippen in het masker. Bij vogels die ik slechts één keer show en die slechts enkele stippen teveel hebben, verwijder ik het teveel aan veren. Bij vogels die naar meerdere wedstrijden moeten, heb ik de gewoonte om het teveel aan stippen weg te knippen. Dit moet heel zorgvuldig, veer voor veer gebeuren. Bij dit knippen moet de veer rond afgeknipt worden, anders vallen ze niet mooi terug in het masker. In de loop van deze laatste week verwijder ik af en toe nog weleens een veertje om het conditioneren tot in perfectie gedaan te hebben. Bij dit artikel heb ik ook foto's geplaatst van een ongeconditioneerd masker en hetzelfde masker na het conditioneren.

Vier dagen voor de show ga ik de koppen wassen.

Hiervoor zet ik een kom met een sopje van lauw water en babyshampoo klaar en een andere kom met schoon

Een vuile kop.

De kop direct na het wassen.

lauw water. Met een plukje watten welke ik in het sopje van babyshampoo heb gedrenkt wrijf ik een paar

maal over het voorhoofd, gewoon tegen de draad van de veren in. Daarna spoel ik met een ander plukje watten

met schoon lauw water het voorhoofd nog eens af. Hierna maak ik het voorhoofd van de vogel droog met een doekje. Nadat ik zo alle vogels gedaan heb, gaan zij de lange ren weer in en krijgen ze gelijk nog een sproei-beurt met de plantensproeier. Dit doe ik omdat dan alle vogels hun **eigen veren** gaan ordenen waardoor ze elkaar niet lastig kunnen vallen. Zo voorbereid kunnen de vogels vlak voor het inbrengen de showkooien in. Voor ik de vogels in de showkooi doe, let ik erop of ze al gegeten hebben want dat vind ik het gunstigste. Het mag duidelijk zijn dat ik mijn vogels altijd in eigen kooien instuur. Omdat ik dit artikel tijdens het kweekseizoen heb gemaakt, heb ik van een vogel een foto genomen die een vuil voorhoofd en zelfs een vuil masker had. Ook hiervan zijn foto's voor en na het wassen geplaatst. Als u ook op deze manier uw vogels op tentoonstellingen voorbereid, kunt u het optimale uit uw vogels halen.

De mooie schone en droge kop.

Met vriendelijke groeten,
With kind regards,
Mit freundlichem Gruss,
Jan Bouwmeester
<http://members.quickonline.nl/~r.vdbent/>

A.O.B. "DE VOGELWERELD"

Lees DE VOGELWERELD maandelijks tijdschrift van de A.O.B. (Algemene Ornithologische Bond van België). 64 of 72 blz. artikels en kleurplaten. Jaarlijks abonnement van januari t/m december, ten bedrage van BEF 850 te storten op girorekening 115834 van de "Vogelwereld" 1190 Brussel. A.O.B. Bureau, Route Charlemagne nr. 28, 5620 Rosée.

VOGELBOEKHANDEL J & J

Aanbieding voor de leden van de NBvV

Nu zonder verzendkosten geleverd:

De Gloster Fancy Kanarie (Barrett) f 58,50
Gouldamadinen f 98,50

Aanbieding is geldig tot: 31 oktober 2000.

Over onkruiden, bessen, ins. etc. (Mingeroet)	f 29,50 + f 6,00 porto
Europese vogels kweken en TT (Mingeroet)	f 37,50 + f 6,00 porto
Kruisingen kweken en TT (Mingeroet)	f 98,50 + f 5,00 porto
Afrikaanse papegaaien (vert. Kremer)	f 29,75 + f 5,00 porto
Australian Broad-tailed Parrots (Sindel)	f 119,50 + f 7,50 porto
The Tanagers (Isler)	f 105,00 + f 8,50 porto
Het lied van de waterslager (CD)	f 39,50 + f 5,00 porto
Vogels van Europa (CD-rom) (N&T)	f 99,00 + f 5,00 porto

Te bestellen door overmaking van het bedrag op Girorekening 6791634 of Rabobankrekening 347580904, t.n.v. Vogelboekhandel J & J te Nunspeet o.v.v. de gewenste titel.

Bezoek op afspraak. Vraag onze gratis vogelboekenkrant aan. Tel. (0341) 26 03 82 / fax (0341) 55 78 28

Roodborsttapuit

De naam is wellicht enigszins verwarrend. Er zijn roodborsten en tapuiten. Er zijn inderdaad ook roodborsttapuiten en alle drie de soorten behoren tot de lijsterachtigen. Ze lijken dan ook alle drie in hun gedrag op bijvoorbeeld een zanglijster.

Man en pop zien er niet hetzelfde uit. Men noemt dit geslachtsdimorfisme. De man is het fraaist met zijn sterk contrasterende kleuren die vooral in het broedkleed opvallen. Hij behoort tot de allermooiste vogels die in Nederland voorkomen.

Pop

Man

Helaas neemt deze vogel in aantal af. Dit is waarschijnlijk te wijten aan de moderne akkerbouwmethodes. Aangezien hij op de grond broedt, neemt ook zijn gelegenheid tot nestbouw af. Bovendien is een nest op de grond gevoelig voor verstering door grondbewerking en egels.

We zien roodborsttapuiten vaak op prikkeldraad of paaitjes zitten. Ze zijn dan bezig met jagen op bewegende insecten. Soms hangen ze ook een ogenblik stil in de lucht alvorens hun voedsel te verschalken.

Ze trekken in de herfst wel weg, maar niet erg ver en ze zijn ook weer vroeg terug. Ze broeden vaak twee soms drie keer per jaar. Ze leven op drogere terreinen dan hun naaste verwante, het paapje.

Tekst en foto: Peter Otten

De "geparelde" Japanse meeuw

Bij de Japanse meeuwen kunnen we ons nu niet bepaald verheugen in een enorm aantal mutaties. Na tientallen jaren te hebben gefokt met de bijna klassieke mutaties mokkabruin, roodbruin en wit kwam er in de jaren tachtig een tweetal mutaties bij dat het houden van Japanse meeuwen een enorme stimulans heeft gegeven, namelijk de grijsmutatie en de inomutatie.

Door het optreden van deze mutaties in respectievelijk België en Denemarken werden er mutatiecombinaties mogelijk, die een verrijking van het scala kleurslagen bij de Japanse meeuwen betekenden. In de grijsserie ontstonden zwartgrijs, mokkagrijs en roodgrijs en de inomutatie maakte het fokken van inocrème en inogrijs mogelijk. Bovendien bleken de pastel mokkagrijs en pastel roodgrijs echte aanwinsten en bleek ook het fokken van bleekvleugels met name in het roodgrijs voor Japanse meeuwenfokkers een echte uitdaging. Het aantal liefhebbers van Japanse meeuwen is mede door genoemde uitbreiding van de mogelijkheden vanaf de jaren tachtig behoorlijk toegenomen.

Uitgaande van de gangbare theorieën op het gebied van vederstructuur en kleurvorming leken de mogelijkheden voor het ontstaan van nog meer mutaties bij Japanse meeuwen beperkt. Totdat eind 1998 een foto van een tweetal op Japanse meeuwen lijkende vogels op internet verscheen. De foto werd door een Amerikaanse vogeliefhebber naar Fred Panjer gemaild met de vraag of deze mutatie ook in Nederland bekend was. De foto bleek afkomstig uit Japan en de mutatie werd daar "pearl" genoemd. De vogels hadden een lichtgrijze kop, vleugels en staart en een warme mokkabruine kleur op rugdek, borst en onderlijf. De nieuwsgierigheid was gewekt en via contacten met een (echte) Japanse-meeuwenfokker uit Tokyo werd meer informatie over deze mutatie verkregen. De mutatie blijkt in Japan enorm populair te zijn. Bekend onder de naam "pearl" vanwege de geparelde keel/borst en/ of de licht parelgrijze kleur die door de mutatie wordt veroorzaakt.

Over het ontstaan van de mutatie doen verschillende verhalen de ronde. Volgens informatie uit Japan zou de eerste mutant in 1982 opgetreden zijn bij Isao Sekita. Hij ontdekte tussen zijn donkerbruine Japanse meeuwen een jonge vogel met zilverkleurige vleugels. Ook op het lichaam be-

vonden zich zilverkleurige veren. Deze vogel is weer teruggepaard aan een van de ouders en hieruit ontstonden meer vogels die de mutatie toonden. Deze vogels werden onderling gepeard en in 1985 is de "pearl" ontstaan zoals die nu bekend is. Een andere bron nuanceert dit verhaal enigszins door te stellen dat de heer Ikuina de mutatie heeft ontdekt en dat hij deze samen met Isao Sekita verder heeft ontwikkeld. Weer een andere bron leert dat de eerste "pearl" in begin jaren tachtig in een vogelwinkel in Tokyo is ontdekt. De heer Osamu Tamura zou de (bonte) vogel hebben gekocht en er jarenlang in z'n eentje aan hebben gewerkt om de mutatie als eenkleurige vogel te fokken. In 1998 heeft deze Osamu Tamura een aantal van deze pearls verkocht aan Amerikaanse Japanse-meeuwenliefhebbers; dit waren de eerste pearls die Japan verlieten. In 1999 kwamen de eerste pearls naar Europa. Na een uitgebreide briefwisseling tussen Fred Panjer en de Japanse fokker Koichiro Washio kwam er in juni een kistje met een aantal vogels van de mutatie aan op Schiphol. Deze vogels hebben opvallend lichte koppen, vooral de schedel is zeer lichtgrijs van kleur. Ook de schouders vertonen lichtgrijze bevinding, terwijl de vleugelpennen en de staart een zeer aparte grijze kleur hebben. In combinatie met de warme mokkabruine kleur van de rest van het lichaam ontstaat hierdoor een prachtige, contrastrijke vogel. Fred Panjer is met deze vogels gaan fokken; de beschreven kleur en het tekeningspatroon blijken toe te behoren aan de pearlmutatie in het zwartbruin. Hoewel met name Osamu Tamura stelt dat de mutatie alleen in het zwart(donker)bruin aantrekkelijk is, blijkt ook de combinatie met zwartgrijs vogels op te leveren die de moeite meer dan waard zijn.

Op het eerste gezicht lijkt de "pearl"-mutatie het zwarte eumelanine sterk te reduceren of, misschien zelfs aantrekkelijker, te transformeren in een meer zilverkleurig pigment. Het wijkt

Wat lichte vorm
Let op de jeugdpenen

Vrij lichte vorm
Toont nog maar weinig contrast

Pearl

Gepareld zwartbruin

Erg lichte vorm
Opvallend is het rest pigment in de borstrand

Donkere vorm
Toont ook minder contrast

Vogel

copy

Wat donkere vorm
Vooral de schouders donker

Erg lichte vorm
Toont weinig contrast

Pearl grey

Gepareld zwartgrijs

Erg lichte vorm
Ook opvallend rest pigment in de borstrand

Zeer donkere vorm
Toont erg weinig contrast

Vogel

copy

zeker af van de wijze waarop het zwart eumelanine wordt vervormd bij de morkabruinmutatie. Het lijkt zinvol om bij deze mutatie eens te onderzoeken of er ook in de structuur van de veren een verandering is opgetreden. In sommige veren lijkt het bovendien alsof het pigment schoksgewijs is afgezet, waardoor een vlekkerige kleur ontstaat. Indien de transformatie van het zwart eumelanine gebeurt bij oudervogels waarbij het zwarte eumelanine op bepaalde plaatsen is geconcentreerd, zullen juist die plaatsen lichter worden en ontstaan contrastrijke vogels. In combinatie met vogels waarbij het zwart eumelanine gelijkmatiger over de vogel is verdeeld, zoals bij onze zwartbruinen en zwartgrijzen, mag je egaler gekleurde nakomelingen verwachten.

Ook in Japan blijkt de combinatie met zwartgrijs, daar de "pearl-grey" genoemd, populair te zijn geworden. Deze vogels vertonen over het algemeen een grotere kleuregaliteit. Na vele verschillende paringen is in 1997 de naar Japanse begrippen ideale "pearl-grey" gefokt. Deze vogel glinstert over het gehele lichaam in een zilverachtige kleur die nog het meest overeenkomt met die van aluminiumfolie. De kleurvorming bij de "pearl-grey" vertoont veel overeenkomsten met de opaalfactor. Hoewel de vogels licht van kleur zijn, lijkt er een veel grotere concentratie pigmentkorrels aan de onderzijde van de veren aanwezig te zijn. De diepere kleur wordt als het ware bewaasd door de lichtgrijze bovenzijde van de veren. De jonge "pearl-greys" hebben ook een donkere huidskleur. Dit valt met name op bij de vleugels waaruit reeds in het nest opvallend lichte vleugelpennen uit de donkere vleugeluid groeien. De Japanse fokkers zijn nog steeds bezig de vogels verder te verfinaien. Volgens hen is het geslachtsverschil bij de "pearl"-mutanten goed te zien. De poppen zijn egaal van kleur, de mannen tonen meer contrast. Dit lijkt wat overeen te komen met onze bleekvleugelmutatie, waarbij het geslachtsverschil bij de meeste vogels ook wel is te onderkennen. Opvallend is bij deze vogels ook dat donkere vleugelpennen na de eerste rui in een zeer gereduceerde kleur terugkomen. Bij de betere jongen zijn reeds in het nest de vleugel- en staartpennen lichtgrijs van kleur. In Japan wordt de kwaliteit van de vogels getypeerd door het toekennen van de letter A, B of C. De vogels in de A-categorie zijn

de toppers, de vogels in de C-categorie zijn kwalitatief het minste. De vogels die in juni 1999 naar ons land zijn gekomen zijn afkomstig van de Japanse fokkers Eichi Konishi, Chyuzi Torizuka en Koichiro Washio. Bij de jonge vogels die hieruit zijn voortgekomen, blijkt nog een zeer grote variatie in kleurdiepte en contrast voor te komen. Bovendien blijken de vogels niet fokzuiver; in de nesten komen bij de paringen van Japanse vogels onderling verschillende kleuren voor. Opmerkelijk waren verder al direct de uitkomsten van paringen met Nederlandse volkleurmeeuwen. De paring van een "pearl"-man met een zwartbruine pop gaf al direct "pearl"-jongen en donkerbruine jongen in het nest. De donkerbruine jongen bleken allemaal mannen te zijn, de "pearls" waren zonder uitzondering poppen. De paring van een zwartgrijze man met een "pearl-grey" pop gaf uitsluitend zwartgrijze jongen; zowel mannen als poppen. Deze resultaten wijzen dus op een geslachtsgebonden recessieve vererving ten opzichte van de wildvorm. De paring van een lichte pearl-grey man met een zuivere zwartgrijze pop gaf direct zeer lichte pearl-grey poppen. Deze vogels zijn zo licht van kleur, dat het pastellen lijken, maar gezien het feit dat er geen pastelfactor bij de zwartgrijze moeder aanwezig is, kan dit niet het geval zijn. Hieruit blijkt dus dat de pearl-mutatie een zeer sterke kleurreductie kan veroorzaken.

Voor de technische commissie van de JMC ligt er een mooie, maar moeilijke taak om de mutatie in een standaard te gaan beschrijven. Het Japanse contrastrijke type is zeker een aanwinst voor het kleurenschaal van onze meeuwen zoals u op bijgaande foto's kunt zien. Het typische tekeningspatroon, met de kenmerkende zilvergrijze kop, vleugels en staart in combinatie met het warme morkabruine lichaam en de gepareelde wangen, keel en borst zal zeker de moeite van het vastleggen waard zijn, ook in de combinatie met grijs lijkt een contrast- (tekening)vogel een regelrechte aanwinst. Waarschijnlijk zal ook een egale variant, zeker in de grijsserie, de moeite waard kunnen worden. De combinatie met onze egale standaardvogels zorgt ervoor dat de werking van de mutatie gelijkmatiger over de gehele vogel verdeeld plaatsvindt; het resultaat ervan kunt u ook op de foto's zien. In de bruinserie zal het

fokken van egaal gekleurde vogels moeilijker zijn; de grijze accenten in kopveertjes en vleugel- en staartpennen, zullen zeker na de eerste grote rui, de kleuregaliteit negatief beïnvloeden. Er zullen eerst enkele jaren van experimenteren moeten volgen om erachter te komen welke mogelijkheden de "pearl"-mutatie biedt. Daarbij moeten we heel zuinig zijn met de karakteristieke verschijningsvorm van de vogels die vanuit Japan zijn gekomen. Indien we dit patroon ten gevolge van onoordeelkundig fokken verliezen, dan hebben we dat niet zo maar weer terug en het halen van vers "Japans" bloed is dermate kostbaar, dat dit niet snel weer zal gebeuren. Wel zal de mutatie uitgeprobeerd moeten worden op andere kleurslagen; de resultaten daarvan zullen ons naar verwachting niet alleen meer leren over de nieuwe mutatie zelf, maar ook meer informatie geven over de vederstructuur en kleurvorming van de bij ons reeds bekende kleurslagen.

De eerste eigen kweek gepareelde Japanse meeuwen zijn door Fred Panjer tijdens Vogel 2000 in Apeldoorn als Europese primeur geshowd. Ook op de komende jubileumtentoonstelling van de JMC, de speciaalclub voor Japanse meeuwen en overige *Lonchura's*, zullen de diverse variaties van deze nieuwe mutatie te zien zijn. Noteer de datum en de plaats van deze show in uw agenda; op zaterdagmiddag 30 september 2000 van 14.00 tot 17.00 uur in het clubgebouw van de Soester Vogelvrienden "Vogelzang", Parallelweg 7b te Soest bent u van harte welkom. Ook vanuit het buitenland is veel interesse voor deze tentoonstelling!

Uiteraard zijn op deze show alle kleurslagen van de Japanse meeuwen te bewonderen en zullen ook vele soorten nonnen, rietvinken, bronzemannen en muskaatvinken worden geshowd. Er zal ook een verkoopklasse aanwezig zijn en het 25-jarig-JMC-jubileumboek, dat o.a. foto's en beschrijvingen van andere Japanse mutaties en tekeningspatronen bevat, zal er te koop zijn (zie Boekbespreking, "Onze Vogels", april 2000, blz. 157).

JMC, speciaalclub voor Japanse meeuwen en overige Lonchura's

De irenabuulbuul

Een populaire en kleurige Aziatische insecteneter die nu en dan ook gekweekt wordt.

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

Een volwassen man irenabuulbuul (*Irena puella*) heeft een schitterend blauw- en fluweelzwart verenkleed, dat contrasteert met een opvallend rode iris. Deze ongebruikelijke kleurcombinatie is een kenmerkend en direct herkenningmiddel, zowel in het veld als in de volière. De pop heeft een aantrekkelijk geheel groenblauw verenkleed, met een meer opvallend gekleurde stuit. Onvolwassen vogels lijken op de pop tot ze zes maanden zijn: dan krijgen ze het volwassen kleed.

In het Engels heet hij ook wel (vertaald) blauwrug-irenabuulbuul. Er worden zes ondersoorten beschreven over zijn verspreidingsgebied dat zich uitstrekt over India, Zuidwest-China, Thailand, Birma, Cambodja, Maleisië en over Borneo, Sumatra, Java en andere Indonesische eilanden.

Deze middelgrote fruitetende soort – net geen 25 cm. groot – bewoont vochtige tropische laaglandbossen, inclusief moerasbos en eerste – en tweedegeneratie bos. Gewoonlijk ziet men ze alleen of in kleine groepen, vooral als ze eten van vrucht dragende vijgenbomen. Hoewel ze schitterend gekleurd zijn, is het niet gemakkelijk hen te zien eten in de boomtoppen van tropische wouden.

Als ze van de ene boom naar de andere vliegen, op zoek naar voedsel, glanst het schitterende verenkleed in de zon en dan vallen ze echt op.

Een andere soort, de Filippijnse buulbuul, is nooit in de avicultuur te zien geweest, tenminste voor zover ik weet. Klaarblijkelijk is het een ongewone soort.

Aziatische insecteneters hebben altijd een geweldige aantrekkingskracht op vogelliefhebbers gehad en op kwekers van insecteneters. Toen de irenabuulbuul voor de eerste keer gekweekt werd op de Keston Foreign Bird Farm in Groot-Brittannië in 1956,

was het een schaarse en felbegeerde vogel.

Sinds de jaren tachtig zijn ze wat beter verkrijgbaar en kleine partijen werden regelmatig geïmporteerd in de Verenigde Staten en Europa. Aanvankelijk was het niet zo nodig ermee te kweken, want er werden er genoeg geïmporteerd om het volièrebestand op peil te houden. Meestal werden ze als individuen of in paren gehouden in gemengde collecties, in goed beplante volières. Sommigen probeerden ermee te kweken, maar het grootbrengen van de jongen lukte vaak niet onder deze omstandigheden, waarschijnlijk door de concurrentie om het beschikbare voedsel.

Sindsdien zijn er een aantal goede fokresultaten geweest met de irenabuulbuul en de meeste kwekers hadden hun grootste successen met één enkel broedpaar, ondergebracht in een beplante volière. Onder deze omstandigheden kan de voedselverstreking nauwkeurig gecontroleerd worden en veranderd als het broedseizoen nadert of als er jongen in het nest zijn. Een verwarmd nachthok met een temperatuur van 15 graden is belangrijk gedurende streng winterweer.

Dick Schroeder, de welbekende insectenkweker uit Californië, vermeldt (in literatuur), dat diertentunen in de V.S. uitstekende fokresultaten hebben

De irenabuulbuul - pop

Vogel

copy

gehad met de irenabuulbuul. Dit succes zou ook bereikt moeten kunnen worden in privé-avicultuur. Enkele fokkers hebben zeker wel de faciliteiten om een fokprogramma op poten te zetten. Fokkers kunnen nog steeds wel enig kweekbestand uit de V.S. krijgen, zo nu en dan.

Hoewel ze eenvoudig te houden zijn, is een waarschuwing van een bekende fokker uit de V. S. wellicht een goede hulp om in de toekomst een hoop ellende te voorkomen. Zoals al eerder gezegd zijn irenabuulbuuls gevoelig voor vocht en als de winter invallt in gebieden waar het klimaat vaak nat is, is het aan te bevelen de vogels binnen te houden. In tegenstelling hiermee kunnen ze in drogere, warmere gebieden best buitengelaten worden, maar sluit ze dan wel op gedurende de nacht. De kans op bevrozing van ledematen is anders aanwezig. Let daar goed op, want de vogels hebben relatief kleine poten.

Een fokker die regelmatig succes heeft gehad met irenabuulbuuls is Phil Holland uit Surrey in Groot-Brittannië. Hij bevestigde een gevlochten mandje- zoals dat gebruikt wordt als broodmandje- met een doorsnee van 15 cm in een struik. In juni bouwde de pop daarin een los geweven, komvormig nest - zoals van een merel of lijster - waarin twee eieren met zware aftekening werden gelegd. Het broeden, alleen door de pop, duurde een dag of dertien, veertien. De jongen werden grootgebracht met kleine kreukels, bestoven met een calcium- en vitaminepreparaat. Wasmotlarven bleken goed bruikbaar en hij gaf ook witte meelwormen, nadat de jongen het nest verlaten hadden, op een leeftijd van twee weken. De ouders voerden de jongen nog twee tot drie weken. Eén paar deed een keer nog een tweede broedsel.

Hun dieet bestond voornamelijk uit fruit zoals geprakte appels, druiven en

De irenabuulbuul - man

peren plus alles wat het seizoen bood. Door het fruit werd verkruid hondenvoer gemengd. Zachtvoer met geraspte kaas is een alternatief dat het proberen waard is. Insectenvoer kan ook geprobeerd worden. In de Verenigde Staten zijn korrels voor insecteneters te krijgen, maar in Europa misschien niet altijd. Probeer steeds ander voer, maar denk eraan dat het fruiteters zijn. Experimenteer ook met niet-giftige lijsterbes en cotoneaster.

Ander levend voer, zoals zachte rupsen, worden door de vogels graag gegeten.

De prachtige en gemakkelijk te houden irenabuulbuul, die best wel wil broeden als de juiste omstandigheden aanwezig zijn, verdient grotere aandacht van fokkers om er zeker van te zijn dat deze soort in de avicultuur overleeft, de komende generaties.

Grootste Vogelmarkt van Friesland te Joure

Eike derde zaterdag van maart en oktober

Zaterdag 21 oktober 2000

In de Evenementenhal aan de Vegelinsweg te Joure.

Tel.int.: 0513 - 552102 - 416610

<http://www1.tip.nl/~1146147/zanglust.htm>

Organisatie: Voliërevereniging "Zanglust" te Joure

Handelaren voor 9.30 uur binnen.

Aanvang verkoop 10.00 uur.

Straathandel verboden.

Voer, water, bodembedekking en schone kooien voor alle vogels verplicht.

De volgende markt is op 17 maart 2001

De Lilaborst Gould-Amadine

Pieter van den Hooven

De lilaborst gould-amadine ontstaat door een gedeeltelijke reductie van het roodbruine phaeo-melanine.

Inmiddels is wel duidelijk dat er verband bestaat tussen de witborstfactor en de lilaborst. Het is echter nog steeds niet geheel duidelijk of de lilaborst een op zichzelf staande mutatie is, (die dan een m-a-reeks vormt met

Roodkop lilaborst blauwovergoten

de witborst), of een "slechte" witborst, of een split witborst. Door deze onduidelijkheid is in het verleden besloten de lilaborst niet als aparte kleurslag te erkennen. Inmiddels is op aandringen van de speciaalclub, en dus van de kwekers, toch besloten de lilaborst als zodanig in het vraagprogramma op te nemen. Het laatste jaar hebben we dan ook op diverse tentoonstellingen lilaborsten kunnen bewonderen. Regelmatig komen we ook lilaborsten tegen in opgebleekte kleurslagen zoals pastelen en gele vogels. In deze combinatie wordt niet altijd onderkend dat het om een lilaborst handelt. In combinatie met een lichtere lichaamskleur valt de opgebleekte borstkleur weliswaar minder op dan tegen een groene lichaamskleur, toch is het belangrijk dat ook in deze kleursla-

gen de lilaborst wordt herkend. Bij een lilaborst vragen we een borstkleur die het midden houdt tussen de normale paarse borstkleur en de witte

Oranjekop lilaborst groenovergoten

borstkleur. Dus een reductie van 50% van het phaeo-melanine. Evenals bij de witborst vindt de reductie van het phaeo-melanine in het gehele lichaam plaats, en wordt ook de buikkleur helderder geel en de kopkleur bij de roodkop en de oranjekop wat helderder rood en oranje. Het ideaal is een egale lila kleurige borst. Bij een te geringe reductie blijft de borstkleur te donker, bij een te sterke reductie wordt hij uiteraard wat te licht, maar meestal ook wat vliekkerig (zie foto van de gele lilaborst). Alleen de mannen lilaborst zijn geschikt voor de tentoonstelling. Omdat de borstkleur bij normale poppen nogal variabel is, is lang niet altijd met zekerheid een lilaborst pop aan te wijzen. Deze is zeer moeilijk te onderscheiden van een fiets gekleurde normale pop. Daarom worden alleen lilaborst mannen voor de tentoonstelling gevraagd.

Ongetwijfeld zijn er komend tentoonstellingsseizoen weer diverse lilaborsten te bewonderen. De grootste collectie gould-amadines is ongetwijfeld weer te bewonderen op de jaarlijkse tentoonstelling van de "Speciaalclub Natuurbroed Gould-Amadine". Een bezoek aan deze tentoonstelling is een must voor de gould liefhebber, en een aanrader voor alle andere vogel-liefhebbers. Denkt u eraan dat deze tentoonstelling dit jaar verplaatst is naar Hotel-restaurant "Het Wapen van Elst" te Elst, tussen Arnhem en Nijmegen. Geopend voor publiek van 12 t/m 14 oktober. Noteert u dat alvast in uw agenda!

Roodkop lilaborst geel